

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۱۲/۲۰

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

چگونه توانستم رفتارهای نامطلوب علی را برطرف کنم؟

مهدی خلاصی دزفولی^۱

۱- دبیر آموزش و پرورش

چکیده

در این پژوهش روشهای مشاهده، مشاهده مشارکتی و مصاحبه را انتخاب نمودم. برای کاهش حسادت، شرکت دادن فرد در گروههای مختلف و احساس مسئولیت فرد نسبت به گروه باید انجام می شد. برای کاهش رفتارهای نامطلوب و لج بازی؛ از والدین دانش آموز خواسته شد که بین فرزندان تبعیض قائل نشوند و با فرزندان خود با ملایمت و مهربانی رفتار کنند و ویژگی های مثبت فرزند خود را با تشویق تقویت نمایند. تا فرزند دچار کمبود محبت نگردد.

به نظر می رسد یکی از علت های اساسی رفتارهای نامطلوب و لج بازی تبعیض و کمبود محبت در محیط خانه است بنابراین والدین باید به فرزند خود بر چسب های مثبت بزنند تا او باور کند که واقعاً دارای ویژگی های مثبت است. برای کاهش ضعف تحصیلی، از بین بردن مشکلات عاطفی توسط والدین و معلم مربوطه، ایجاد انگیزه، تقویت ویژگی های مثبت، شکوفایی اعتماد به نفس، توجه لازم به وی، تغییر نگرش او نسبت به خود از جمله عواملی هستند که می توانند ضعف تحصیلی دانش آموز را کاهش دهند.

کلمات کلیدی: آموزش، عملکرد، دانش آموزان

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۱- مقدمه

رفتار های نامطلوب دانش آموزان ، یکی از مسائلی است که معمولاً معلمان با آن مواجه هستند . یکی از عوامل بازدارنده در امر تحصیل ، رفتار های نامطلوب می باشد . معلمان در برابر رفتار های نامطلوب ، به شکل های متفاوتی از خود عکس العمل نشان می دهند . برخی از معلمان آنان را به شدت سرکوب می کنند . بعضی از معلمان ، در مقابل آنان کو تاه می آیند ؛ بعضی دیگر آنان را به حال خود رها می کنند . اما واقعیت این است که در این حالت مشکل ادامه خواهد یافت و مشکلات دیگری نیز به دنبال خواهد آورد

به نظر می رسد راه منطقی این است که وقتی مشکلی در کلاس پیش می آید ؛ بهتر است ابتدا آن مشکل شناسایی شود سپس به صورت علمی مورد بررسی قرار گیرد . بعد از آن راه حل هایی جهت رفع مشکل پیدا کرده و به صورت عملی آن مسئله رفع گردد.

گرد آوری اطلاعات (شواهد-۱)

برای گرد آوری اطلاعات روشهای متعددی وجود داشت پژوهش ، از چند روش به صورت ترکیبی برای جمع آوری اطلاعات استفاده نمودم . در این پژوهش روشهای مشاهده ، مشاهده مشارکتی و مصاحبه را انتخاب شده است. از طریق مشاهده رفتارهای او را در کلاس زیر نظر گرفته واطلاعات لازم را جمع آوری نمودم و از طریق مشاهده مشارکتی تغییراتی که در نتیجه ارتباط با من ایجاد می گردید و تاثيراتی که متغیرها، بر ایشان می گذاشت مورد مشاهده قرار گرفت ؛ و با مصاحبه با معلم سابق و مدیر ومعاون ومادر در مورد سابقه رفتاری او اطلاعات لازم بدست آمد . او نظم کلاس را بر هم می زد و در چنین محیطی آموزش امکان پذیر نبود. ابتدا احساس کردم شاید ضعف از خودم باشد که ایشان اینچنین می کند و سراغ معلم سال قبل او رفتم تا مرا دید خندید وگفت : میدانم چه می خواهید وادامه داد که این دانش آموز بسیار تنبل ژولیده نامرتب وپرخاشگر بود به اصرار مدیر ومادرش برای اینکه از آموزش باز نماند ایشان را به کلاس بالا ارتقا دادیم وقراربود که خانواده اش در طول تابستان با او کار کنند.سپس او اشاره ای به انواع برخوردها وتاکتیکهایی که برای مبارزه با رفتارهای غلط دانش آموزان بلد بود نمود و در آخر برایم دعا کرد وگفت : امیدوارم امسال مثل سال قبل من دچار سردرگمی وضعف اعصاب نشوی ، در کلاس درس وقتی به خاطر کار های نابهنجارش به او تذکر می دادم ایشان با لحن بدی به من جواب می داد یک روز از او خواستم که به خاطر بی ادبی اش نسبت به من ، معذرت بخواهد این کار را نکرد ،بچه بسیار لجباز وکج خلقی بود مجبور می شدم نصف کلاس را برای آرام کردن او ومیانجیگری دعوای او با بچه ها در کلاس بگذارم. مرتبا با خود می اندیشیدم چرا؟ چگونه می توانم ؟ تا اینکه به خود م گفتم ؛ این بچه که تقصیری ندارد بلکه روابط غلط خانوادگی او را بدین شکل بار آورده است در واقع او دچار مشکلات رفتاری وروانی است که باید حل شوند . لذا مسئله را با یکی از مشاوران ارشد منطقه در میان گذاشتم ایشان راهنماییهای لازم را جهت حل مشکل ارائه نمود . سپس با دو تن از مشاورین همکار در سالهای قبل در این زمینه مشورت کردم آن ها نیز راهنماییهای لازم را عرضه داشتند . بعد به دنبال کتابهای روانشناسی اختلالهای رفتاری، روانشناسی رشد ، روابط انسانی در آموزشگاه و تحقیقاتی که در این زمینه انجام گرفته بود رفتم ومورد مطالعه قرار دادم تا ببینم مشکل را چگونه می توانم حل نمایم . در واقع من خودم را چگونه تغییر دهم تا رفتارهای او تغییر کند. او دانش آموزی است که رفتارهای ایشان مغایر با مقررات کلاس می باشد . وقتی مشاهدات من کامل می شد نتایج زیر خود را نشان میداد:

- ✓ همیشه دانش آموزان را مسخره می کند.
- ✓ او هر روز با دانش آموزان دعوا می کند.
- ✓ او معمولاً در محوطه بازی صدای حیوانات را در می آورد.
- ✓ اودر خانه و مدرسه بد اخلاق است.
- ✓ او از نظر ورزشی اصلاً حوصله انجام حرکات نرمشی را نداشت.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

- ✓ او بی حوصله است.
- ✓ روابط والدین با او غلط بوده است.
- ✓ معلمین به او توجه لازم را نکرده اند.
- ✓ معلمین به تفاوت‌های فردی ایشان توجه نکرده اند.
- ✓ بهداشت فردی را رعایت نمی کند.
- ✓ او دانش آموزی پررو و مغروری است.

تجزیه و تحلیل و تفسیرها:

یکی از مشکلات عمده مدارس ما، کمک نکردن به دانش آموزان مشکل دار است. متأسفانه، مدارس به جای آنکه آماده کمک به کسانی که عقب افتادگی یا مشکلاتی دارند باشند، بیشتر آنها را از خود می رانند. وحالت دفعی از خود نشان می دهند. اغلب مدارس به دنبال دانش آموزان قوی، با نمرات بالا هستند و بیشتر مواقع به تشویق و تکریم آنها می پردازند. در مقابل، دانش آموزان به ظاهر ضعیف مورد بی مهری قرار می گیرند و بطور ناخواسته آنها را رها و بعضاً سرکوب می کنند. او کودک کی است که در گوشه کلاس می نشیند با صدای بلند خود را معرفی می کند. دیگران را مسخره می کند، بیشتر مواقع بی تفاوت است همیشه برای سرگرم شدن راهی داشت. حتی با معلم خود لج باز است و مزاحمت ایجاد می کند، بد اخلاق است از نظر درسی ضعیف است. بی حوصله است. بهداشت فردی را رعایت نمی کند. پررو است. به دیگران حسودی می کند. با بررسی رفتارهای او این سوال ایجاد گردید که چرا این چنین می کند؟ هدف او از این کارها چیست؟ او با این کارها می خواهد چه بگوید؟ چه عللی باعث شده که خود را به این صورت مطرح کند. به نظر می رسد زمان خاصی برای بروز نا بهنجاری های او وجود ندارد و او در موقعیت های مختلف از خود رفتارهای نا بهنجار را نشان می دهد. اینکه نظم کلاس به هم می خورد واقعاً ناراحت کننده است. ولی تحقیقات متعدد نیز نشان می دهند که با کودک باید با ملایمت و محبت رفتار نمود. و نباید دانش آموزان تنبیه یا تحقیر شوند.

واقعیت این است که من تا اندازه ای درمانده شده بودم. چند بار پیش مدیر مدرسه فرستادم. مادرش را به مدرسه دعوت کردم، چندین بار تذکر دادم. ولی هیچ کدام مشکل را حل نکرد. تمامی معلمین سابق و مادر او عقیده داشتند که او را به حال خود رها کنم. چون استدلال می کردند که اصلاح شدنی نیست. اما من به سراغ یکی از محققین شهرستان رفته و مسئله را با ایشان در میان گذاشتم. سپس مسئله را با دو تن از مشاوران در میان گذاشتم. آنها را همنامیهای لازم جهت تغییر رفتار ارائه نمودند. سپس به دنبال کتابهای روانشناسی رفتم تا ببینم مشکل چیست؟ و چگونه می توانم مشکل را حل نمایم؟ با صحبت‌هایی که با مادرش انجام دادم. فهمیدم که والدین، با ایشان بد رفتاری می کنند. و به خواسته های او چندان توجهی نمی کنند و بعد از اینکه برادرش متولد شده بود والدینش بیشتر به برادرش سرگرم شده بودند و او را فراموش کرده اند. بنابراین مورد بی مهری والدین قرار گرفته بود. در نتیجه به خاطر ناکامی در جلب محبت، مجبور شده است به پرخاشگری و لج بازی دست بزند. این عمل خود، دوباره روابط والدین را با ایشان تیره تر کرده است. و در نتیجه به بر چسب های منفی متعددی توسط والدین زده شده است. به این ترتیب یک کودک معصوم، به یک فرد نا بهنجار تبدیل شد. وقتی چنین کودکانی به مدرسه می روند. در مدرسه نیز مورد بی مهری اولیاء مدرسه قرار می گیرند و بیشتر سعی می کنند از دست چنین دانش آموزی خلاص شوند و در مدرسه نیز بر چسب های منفی به کودک زده می شود و به این ترتیب سر نوشت کودک تغییر می کند و به احتمال زیاد به بچه های خیابانی می پیوندند چون چنین کودکانی فقط در میان کودکان خیابانی جایگاهی دارند. و در نهایت علاوه بر مشکلات فردی، مشکلات اجتماعی نیز افزایش می یابد. به این ترتیب برای حل مشکل باید از یک جایی آغاز می کردم. تا با ایشان بتوانم رابطه دوستی برقرار نمایم و به او بفهمانم که ایشان نزد من طرد شده نیست. ولی من نمی توانستم بطور مستقیم به او بگویم که می خواهیم با تو دوست شوم. اولین قدم پیدا کردن ویژگی های مثبت در او بود، من با

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مطالعه کتابهای روانشناسی و راهنمایی همکاران و مشاوران ، فهمیدم که ابتدا باید نگرش او را نسبت به خود ، معلم و والدین تغییر دهم . برای اینکار باید نکات مثبت او را پیدا می کردم و تغییر نگرش را از نقاط قوت او شروع می کردم . به خاطر اینکه بعد از او برادرش به دنیا آمده بود و والدینش از روی نا آگاهی به وی بی توجه شده بودند و برای جلب توجه والدین رفتارهای نابهنجار را پیشه خود ساخته است . به همین خاطر بنده اولین کاری که انجام دادم ایشان را به عنوان سرگروه یکی از گروهها انتخاب نمودم . اما اعضای گروه از این کار من ناراحت شدند و می گفتند که او آنها را اذیت خواهد کرد . اعضای گروه را قانع کردم که ما از قبل نمی توانیم در مورد کسی داوری کنیم . و به آنها گفتم اتفاقاً به نظر من با توجه به شناختی که از او دارم فکر می کنم شایستگی سرگروهی را دارد و به شکل بهتری گروه را رهبری خواهد کرد . من با این حرفها می خواستم احساس مسئولیت و همکاری را در ایشان شکوفا نمایم . ولی با اینحال با اعضای گروه در گیر بود . من مرتب آنها را به آرامش دعوت می کردم سپس مادرش را به مدرسه دعوت کردم و از ایشان خواستم که بین فرزندان فرق نگذارند و به او بیشتر توجه و محبت تمایز و با ایشان بد رفتاری نکنند . در گام بعدی چون در درس ریاضی نسبت به دیگران راحت تر مسائل را حل می نمود از او می خواستم تمرین ها را به درستی انجام دهد و در کلاس با دانش آموزان درگیر نشود . اگر رفتار خوبی از ایشان دیده می شد مورد تشویق قرار می گرفت

رفته رفته رفتارهای منفی او کاهش می یافت و اخلاقش نیز نسبت به گذشته بهتر می شد . به همین علت او را نماینده کلاس نمودم و مسئولیت او را بیشتر کردم . از این کار من خیلی خوشحال شد . به روی خود نیاوردم . به این ترتیب با تشویق به موقع و مداوم توجه زیاد ورها نکردن دانش آموز به حال خود محبت کردن به دانش آموزان جهت ایجاد نگرش مثبت به دیگران ، تقویت نکات مثبت جهت تغییر نگرش به خود ، ایجاد انگیزه با دادن جایزه جهت تقویت ورزشی ، استفاده از محبت والدین جهت تغییر نگرش او به آنان ، مسئولیت دادن جهت تقویت نکات مثبت وی ، صبر و حوصله و دلسوزی نسبت به دانش آموز باعث گردید که رفتارهایش تا حد زیادی بهبود یابد .

انتخاب راه جدید به صورت موقت

برای رفع رفتار های نامطلوب ، ابتدا بهتر است علل اختلالات مشخص شود تا راه حلهایی جهت بهبود رفتار های نامطلوب تعیین گردد .

با توجه به سوابق خانوادگی دانش آموز، به خاطر تولد فرزند دوم ، مورد بی مهری و کم توجهی والدین قرار گرفته است . و از این کار والدین دچار نارضایتی شده و نسبت به آنان احساس خصومت کرده است . و به همین علت دچار رفتار های نامطلوب شده و برای جلب توجه والدین ، رفتار های نابهنجاری را از خود نشان داده است . رفتار های نامطلوب و نابهنجاری او باعث شده ، والدین علاوه بر بی مهری ، وی را تنبیه و تحقیر کرده و برچسب های منفی بزنند ؛ به این خاطر رفتارهای منفی در دانش آموز درونی شده است . بنابر این فشارهای روحی و روانی شدیدی بر او تحمیل شده . به نظر می رسد مشکل تا حدی شناسایی شده است . بعد از شناسایی مشکل باید به دنبال راه حل رفت . برای این کار به سراغ محققان و مشاوران و کتابهای روانشناسی و تحقیقات و مقالات رفتیم .

آموزش درمانی

آموزش درمانی عبارت است از مجموعه ی اصول و روش های آموزشی و روانشناسی که می تواند افراد معلول جسمانی ، روانی ، ذهنی و عاطفی را تا حد امکان به عضو مفید و کارآمد جامعه تبدیل کند در آموزش درمانی تطابق با محیط خانه و مدرسه و تغییر نگرش کودک نسبت به یادگیری مسئله اساسی است

روشهای درمان حسادت :

آگاه کردن کودک از اینکه مورد توجه و محبت والدین قرار دارد، رعایت عدالت و انصاف در روابط ، محبت به کودک وقتی که تنهاست، ایجاد زمینه اعتماد و توجه ، سپردن کودک کوچکتر به کودک ، حسود برای مراقبت و نگهداری ، جرأت دادن ،

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

جایگزین کردن احساسات خشم آلود کودک ، کمک به کودک برای برون ریزی احساسات حسادت ، مطلع ساختن کودک از مدتی قبل ، قصه گفتن مادر به کودک و تسلی دادن به او ، تبدیل حسادت به مساعدت و صمیمیت بحث درباره ضررها و خسارات حسد ، استفاده از نقاشی و بازی درمانی به آموزش دادن به کودکان مبنی بر اینکه اشیا و وسایل خود را به رخ دیگران نکنند، آموختن انجام اعمال نیک به کودک ، افزایش اعتماد به نفس ، عدم دخالت والدین در دعوای کودکان ، ایجاد روابط خانوادگی مطلوب و تقویت روح همکاری و مساعدت در کودکان در خانه و مدرسه .

تکنیک هایی لازم برای کنترل رفتار های نامطلوب در محیط خانواده

۱- صمیمیت، صمیمیت در خانواده امری لازم و ضروری است زیرا هم مهمی در کاهش خشونت در خانواده دارد بسیاری از رفتارهای خشونت آمیز به این دلیل است که صمیمیت بین طرفین وجود ندارد. صمیمیت هنگامی افزایش می یابد که افراد خانواده در امور زندگی با یکدیگر مشارکت داشته باشند. همچنین اعتماد و اطمینان در مشارکت بین اعضای خانواده باعث صمیمیت می شود.

۲- تامل و سکوت، یکی از بهترین راههای کنترل خشونت در خانواده کنترل رفتار خویشتن در مواقعی است که یکی از اعضای خانواده به تحریک دیگری بپردازد. بهترین شگرد در این هنگام آن است که دیگران سکوت اختیار کنند تا آن فرد هم آرامش پیدا کند سپس در یک فرصت مناسب با هم به بحث و بررسی بپردازند.

۳- تخلیه یعنی اینکه به طور مستقیم جواب خشونت را ندهیم. تحقیقات جدید نشان میدهد که رفتار های نامطلوب هتاکي و حتی فیزیکی علاوه بر اینکه خشم را کاهش نمی دهد بلکه باعث افزایش آن نیز می شود.

۴- مدل رفتار های نامطلوب غیر پرخاشگرانه (قدم زدن و...) تحقیقات نشان داده که افرادی عادی که رفتار های نامطلوب خود بدون رفتار پرخاشگرانه بروز دادند بعد از این کار سطح کمتری از رفتار های نامطلوب را داشته اند ولی به طور کل این روش هم زیاد موثر نیست.

۵- تنبیه، در طول تاریخ یکی از وسایل اجتماعی برای کم کردن میزان خشونت در تنبیه بوده است که توسط آن جلوی تجاوز خشونت و دیگر رفتارهای پرخاشگرانه را می گرفتند ولی در حال حاضر علما معتقدند که تنبیه به طور موقت جلوی خشونت حاضر را می گیرد و برعکس در طولانی مدت به طور مستقیم باعث تقویت آن می شود در حال حاضر تنبیه بدنی از طرف سازمان بهداشت جهانی ممنوع شده است.

۶- صحبت کردن در مورد مشکل، بهترین روش برای کاهش رفتار های نامطلوب صحبت کردن در مورد آن است این تکنیک به طور عملی به دو صورت عملی است ولی اینکه در لحظه ای که رفتار های نامطلوب به حد اعلای خود می رسد یکی از طرفین سکوت اختیار کند و سعی کند قائله را ختم کند ولی بعد از اینکه طرفین آرام شدند و مدتی نیز گذشت با خونسردی مطالب را با یکدیگر در میان می گذارند و آن را حل و فصل می کنند.

درمان رفتار های نامطلوب:

برای درمان رفتار های نامطلوب گام اول شناخت و ریشه یابی علت یا علل رفتار های نامطلوب است با شناخت این عوامل می توان همکاری های لازم را برای کاستن از میزان و شدت رفتار های نامطلوب ارائه نمود مانند سرگرم نمودن فرد مهر و محبت و دلجویی آموزش تنهایی فکرکردن صبر و متانت نشان دادن در مواقع رفتار های نامطلوب تشویق جهت استحمام و دوش گرفتن اجرای عدالت در منزل، برآورده کردن نیازهای دانش آموزان و نوجوانان مساعد ساختن جو آزادی های کنترل شده جلوگیری از توهین و ناسزا گفتن به آنها ویا مقابله به مثل نکردن با آنها جلوگیری از تهدید و ترساندن الگوهای خوب را به آنها نشان دادن رهنمودهایی در مورد سازش و جوشش با دیگران تشویق به بازیهای گروهی و رعایت و احترام به قوانین در زندگی با دیگران عادت دادن به آنان به گذشت، یاد دادن انتقاد صحیح به آنها جهت تخلیه و سبک شدن و آرامش یافتن و

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

در پایان چنانچه رعایت عوامل فوق تاثیری نداشت می توان از عوامل دیگری مانند توبیخ اخطار تحکم علامت مقابله به مثل تنبیه و قهر و... استفاده نمود.

قوانین یادگیری:

قانون اثر ونتیجه :

وقتی یک پاسخ یا واکنش برای یک وضع (انگیزه یا محرک)، با احساس خوشی و رضایت خاطر همراه باشد باید دنبال آن خوشی حاصل شود شخص به تکرار آن رفتار مایل خواهد شد. ولی اگر با احساس رنج و ناخوشایندی همراه بوده یا به دنبالش ناراحتی پیدا شود آن رفتار دیگر تکرار نشده به تدریج فراموش خواهد شد.

تشویق و تنبیه: مشاهدات و آزمایش های زیاد ثورندایک و دیگران نشان دادند که پاداش، فرد را به تکرار پاسخی که موجب پاداش گرفتن او شده است تحریک می کند و همواره با عث تقویت ارتباط بین انگیزه و پاسخ می شود. در حالی که نتایج کیفر رانمی توان همیشه تضمین کرد و چه بسا از اشتباه و لغزش جلوگیری نمی کند.

برای کاهش حسادت، شرکت دادن فرد در گروه و احساس مسئولیت فرد نسبت به گروه ایجاد می گردد و از والدین فرد خواسته می شود که بین فرزندان تبعیض قائل نشوند و رفتارشان نسبت به فرد ملایم گردد.

برای کاهش رفتار های نامطلوب و لج بازی؛ از والدین خواسته شد که بین فرزندان تبعیض نشود و با فرزندان خود با ملایمت و مهربانی رفتار کنند و ویژگی های مثبت فرزند خود را با تشویق تقویت نمایند. تا فرزند دچار کمبود محبت نگردد. به نظر می رسد یکی از علت های اساسی رفتار های نامطلوب و لج بازی تبعیض و کمبود محبت است. و به فرزند خود بر چسب های مثبت بزنند تا کودک باور کند که واقعاً دارای ویژگی های مثبت است.

برای کاهش ضعف تحصیلی، از بین بردن مشکلات عاطفی توسط والدین و معلم مربوطه، ایجاد انگیزه، تقویت ویژگی های مثبت، شکوفایی اعتماد به نفس کودک، توجه لازم به کودک، تغییر نگرش کودک نسبت به خود از جمله عواملی هستند که می توانند ضعف تحصیلی دانش آموز را کاهش دهند.

به نظر می رسد مشکل عاطفی و بی تفاوتی دانش آموز حل شود.

اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

با توجه به اختلالات رفتاری دانش آموز، اختلالات رفتاری او را می توان در حسادت، پرخاشگری، لج بازی و بی تفاوتی خلاصه کرد. برای بهبود اختلالات رفتاری ابتدا بهتر است علل اختلالات رفتاری مشخص شود تا راه حل هایی جهت بهبود اختلالات رفتاری تعیین گردد.

با توجه به سوابق خانوادگی دانش آموز، به خاطر تولد فرزند دوم، مورد بی مهری، کم توجهی قرار گرفته است. و برای جلب توجه والدین، به رفتارهای نابهنجار روی می آورد و این عمل باعث می گردد که والدین علاوه از بی مهری، وی را تنبیه بدنی، تحقیر کرده و به ایشان بر چسب های منفی بزنند. به این ترتیب رفتارهای منفی در او درونی شده و به خاطر فشارهای عصبی دچار تناقض نیز می گردد. بعد از تعیین مشکل، حال به دنبال راه حل می گردیم. برای اینکار به سراغ محققان، مشاوران، کتابهای روانشناسی و تحقیقات انجام شده در این زمینه می رویم تا راحل هایی را پیدا کنیم.

آموزش درمانی عبارتست از مجموعه اصول و روشهای آموزشی و روانشناسی که می تواند افراد معلول جسمانی، روانی، ذهنی و عاطفی را تا حد امکان به عضو مفید کار آمد جامعه تبدیل کند... در آموزش درمانی تطابق با محیط خانه، مدرسه و تغییر نگرش کودک نسبت به یادگیری مسئله اساسی است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

برای کاهش حسادت ، شرکت دادن فرد در گروه واحساس مسئولیت فرد نسبت به گروه ایجاد می گردد واز والدین فرد خواسته می شود که بین فرزندان تبعیض قائل نشود ورفتارهایشان نسبت به فرد ملایم گردد.

برای کاهش پرخاشگری ولج بازی ، از والدین خواسته می شود که بین فرزندان تبعیض قائل نشوند وبا فرزند خود با ملایمت ومهربانی رفتار کنند وویژگی های مثبت فرزند خود را با تشویق تقویت نمایند . تا فرزند دچار کمبود محبت نگردد. به نظر می رسد یکی از علت های پرخاشگری ولج بازی تبعیض وکمبود محبت است. پس به فرزند خود برچسب های مثبت بزنند تا کودک باور کند که واقعاً دارای ویژگی های مثبت است.

گرد آوری اطلاعات (شواهد ۲)

برای اینکه رفتارهای دانش آموز را تغییر دهم ، ابتدا تصمیم گرفتم خودوالدین او را تغییر دهم چون به نظر می رسد علت نا بهنجاری او در وهله اول والدین ایشان بودند. آنان با تولد فرزند دوم ، نسبت به رقیه بی توجه شده بودند وخود را با فرزند دوم یعنی برادر او سرگرم کرده بودند. به همین علت دچار کم توجهی وکمبود محبت شده بود و برای جبران کم توجهی وکمبود محبت دست به رفتارهای نا بهنجاری زده بود . ونا بهنجاری نگرش والدین رانسبت به او تغییر داده وبه او بر چسب هایی همچون بداخلقی ، پرویی، لج بازی ... زده بودند وبه این ترتیب فشارهای روانی منجر به بی تفاوتی ایشان گردیده است .

برای کاهش نا بهنجاری ، مادر ایشان به مدرسه دعوت گردید. ومشکلات او با مادرایشان درمیان گذاشته شده و از مادر ایشان خواسته شد تا با همسرش نیز در این مورد صحبت کند وسعی کنند با دانش آموز رفتاری توأم با مهر و محبت داشته باشند وبه او توجه بیشتری نمایند . در صورت امکان در هنگام خوابیدن برای او داستانهای بلند تعریف نمایند. بین او وبرادرش تبعیض قائل نشوند. و بعضی مواقع مراقبت از برادرش را به او بسپارند. او را تنبیه یا تحقیر نکنند و هنگام بروز رفتارهای خوب ، ایشان را تشویق کنند.

خودم نیز تصمیم گرفتم او را در بازیهای دسته جمعی شرکت دهم . او را سرگروه نمایم. در مسابقات بیشتر از او استفاده کنم. و برای ابراز محبت ایشان را با نام کوچکش صدا بزنم . واز مدیر مدرسه خواستم تا اجازه دهد در مراسم صبحگاهی برای بچه ها نرمش صبحگاهی انجام دهد . وازمعاون مدرسه خواستم با ایشان به ملایمت رفتار نماید و هنگام در گیری ایشان بادیگر دانش آموزان ، شکل صحیح برخورد را به ایشان گوشزد نماید. رفتارهای مثبت ایشان تشویق شده وبا رفتارهای منفی ایشان با ملایمت تذکر داده می شد.

تقریباً سه ماه طول کشید تا ایشان آرام آرام باور کند که والدینش، تغییر یافته اند و به او توجه ومحبت می کنند واو نیز مانند برادرش برای والدین مهم است. و به مهم بودن خود نزد اولیاء مدرسه نیز پی ببرد.

و به خاطر پاداش ، رفتارهای مناسب او تقویت می گردید. رفتارهای نا هنجار ایشان آرام آرام کاهش می یافت. خودش هم به ویژگی های مثبت خویش پی برده بود واحساس می کرد که او هم می تواند از راه های مثبت خودی نشان بدهد.

بعد از چهارماه دوباره مادرش به مدرسه دعوت گردید ، ایشان گفت که رفتارهای اونسبت به گذشته قابل مقایسه نیست و خیلی زیاد تغییر یافته است . از ایشان خواسته شد که مانند گذشته با او رفتار شود و صبر و تحمل را از یاد نبرند . یک روز متوجه شدم که او بین بچه ها ایستاده و با آنها مشغول صحبت کردن است . بعد از مدتی یک روز اتفاقی از او پرسیدم بچه ها تو را اذیت نمی کنند گفت : نه من با چند نفر دوست شده ام در اینجا بود که فهمیدم روشهای ما درست بوده است و مشکلات روانی دانش آموز تقریباً از بین رفته است . در کنار بهبود اختلالات رفتاری، با تقویت نکات مثبت ، اعتماد به نفس وی نیز پرورش یافته بود وبا اطمین بیشتری سر کلاس می آمد بطوریکه مدیر ومعاون مدرسه نیز از من تشکر کردند که توانسته بودم اختلالات رفتاری او را بهبود بخشم چون ایشان در کلاس نظم وآرامش مدرسه را به هم نمی زد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

به این ترتیب به لطف خداوند متعال و با راهنمایی دوستان ، و تجربیات چندساله که در امر مشاوره و وقت قلبهایی که مدیر و معاون گرامی مدرسه می دادند، اختلالات رفتاری دانش آموزی بر طرف شد و نظم کلاس و مدرسه تامین گردید و آرامش به خانواده بازگشت . و وجدان ما آرام گرفت .

ارزشیابی تاثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار

به نظر می رسد وقتی مسئله ای پیش می آید . اولین قدم این سؤال پیش می آید که این مسئله چرا بوجود آمده است؟ مشکل چیست و از کجاست؟ قدم بعدی ، پیدا کردن علل مشکل است؟ البته ممکن است یک مسئله خاص ، از علل متفاوتی ناشی شود. اما با مطالعه دقیق مسئله ، علل اصلی مسئله به احتمال زیاد مشخص می گردد. تشخیص زمان پیدایش مسئله خود خیلی مهم است . چون علت را تا حد زیادی مشخص می نماید.

اختلالات رفتاری دانش آموز ، عبارت از حسادت ، پررویی ، لج بازی ، پرخاشگری ، بی حوصلگی ، بی تفاوتی ، ضعف تحصیلی بود که با استفاده از شیوه های صحیح اصلاح و حذف رفتارهای غلط ، رفتارهای درست و بهنجار جایگزین رفتارهای نابهنجار رو به خاموشی رفت با استناد به جدول آمده در قسمت منابع و ضمائیم مشاهده می شود که در ۲ماه اول سال رفتارهای پرخاشگرانه دانش آموز بسیار زیاد بوده است. سپس با استفاده از تاکتیکهای عملی و اصرار بر شیوه های کاربردی در ماههای بعد رفتارهای نابهنجار بسیار کاهش یافت و حتی بسیاری از آنها از بین رفت . بعد از اجرای راه حلها ، نابهنجاریهای دانش آموز به طور چشمگیری کاهش یافت . دیگر در لیست دانش آموزان بد و بی نظم کلاس مشاهده نشد. با اغلب همکلاسی های بر خلاف گذشته رابطه دوستانه برقرار نموده بود. نسبت به همکلاسی های مهربانتر و با آنان در کارهای گروهی و بحثهای جمعی همکاری می کرد. او عزت نفس بالایی پیدا کرده بود و به طور مثبت و بدون رفتار های نامطلوب می توانست در محیط آموزشگاه با مسئولیتهایی که به او محول شده بودند، ابراز وجود نماید. اکنون انرژی مثبت او در کمک به مرتب نمودن کتابهای کتابخانه، هدایت ورزش صبحگاهی و... مصروف می شد. در کلاس به ویژه بسیار آرام ، با محبت و مفید می باشد، به جای خطی خطی کردن میز، بیشتر نقاشی های زیبا می کشد . به نظر می رسد که او به مدرسه و کلاس هم علاقمندتر شده. خوشبختانه نظر مدیر ، معلمان و پدر و مادرش هم بر خلاف گذشته نسبت به او نظری مثبت و قابل ارزش می باشد.

ارائه راهکارها

- ۱- محبت به موقع و متناسب به فرزندان و دانش آموزان ، موجب کاهش اختلالات رفتاری می شود.
- ۲- توجه به موقع، محبت ، تقویت نکات مثبت ، پرورش اعتماد به نفس ، موجب نگرش مثبت فرد نسبت به خود و دیگران می شود.
- ۳- ایجاد انگیزه و ایجاد نگرش مثبت فرد نسبت به خود و معلم و دیگران موجب بهبود وضعیت تحصیلی و رفتاری فرد می شود.

۴- بین فرزندان نباید تبعیض قائل شد .

۵- بهتر است برای شناسایی و رفع مشکل از راهنمایی های صاحب نظران استفاده گردد .

۶- بهتر است برای رفع مشکل ، نظریه های علمی و تحقیقات گذشته مورد توجه قرارگیرد . تا دارای اعتبار می باشد.

کلاس انگیزه معلم ، علاقه دانش آموز

برای اعتلای ورزش و توسعه فراگیر آن در جامعه به نظر میرسد افزایش انگیزه مربیان و معلمان ورزش همچنین توسعه علاقه و تمایل شاگردان به ورزش عامل بسیار مهمی باشد و به جرات میتوان ادعا کرد تنها عامل نفس کشیدن؛ زنده ماندن و حیات ورزش در مدارس وجود معلمان با انگیزه و دانش آموزان علاقمند میباشد.

بحث و صحبت در خصوص مشکلات؛ مسائل و موضوع کلاس در آموزش و پرورش؛ شاید قدمتی به اندازه تاریخ تولد آن در نظام آموزش و پرورش (۸۰) ساله دارد. از همان ۱۵ شهریور سال ۱۳۰۶ که ساعت ورزش بصورت اجباری روزانه یک جلسه در

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

برنامه های درسی دانش آموزان در آموزش و پرورش قرار گرفت؛ در مقابل اهداف و آرمانهای بزرگ و در عین حال مهم آن (تندرستی؛ سلامتی؛ شادابی؛ پرورش جسم و روح و...)؛ مشکلات بدیهی؛ روشن و قابل حل اعم از (امکانات ورزشی؛ فضاهای ورزشی؛ مربیان متخصص و...) وجود داشته و با گذشت نزدیک به یک قرن؛ نه تنها از میان نرفته بلکه با کمال تأسف پیچیده تر و بغرنج تر هم شده است. در این مقوله قرار نیست مسائل؛ معضلات و مشکلات کهنه دوباره بازگو و همچنین راهکارها و روشهای روشن رفع معضلات و مسائل مطرح شود چرا که همه و بیش از همه مسئولین مربوطه از این موضوعات آگاهی کاملی دارند. بلکه هدف این مطلب پرداختن از زاویه ائی تازه و شاید کم توجه شده به دو عنصر مستقیم و در عین حال تأثیر گذار و تأثیر پذیر ورزش یعنی معلم ورزش و شاگردان ساعت ورزش؛ میباشد که در همه این سالهای دور و دراز بیشترین صدمه و آسیب را از ابعاد مختلف متحمل شده اند در حالی که بایستی بیشترین ثمر و اثرات را لمس میکردند.

منابع و ماخذ

- ۱- ساکی، رضا و دیگران، اقدام پژوهی: راهبردی برای آموزش و تدریس
- ۲- قاسمی پویا، اقبال، راهنمای عملی پژوهش در عمل.
- ۳- مک نیف و همکاران، اقدام پژوهی (طراحی، اجرا، ارزشیابی) ترجمه محمدرضا آهنچیان
- ۴- رؤف، علی، پژوهش در کلاس درس و مدرسه
- ۵- سیف الهی، وجه الله، راهنمایی اقدام پژوهی (طرح معلم پژوهنده) در آموزش و پرورش
- ۶- امیرحسینی، خسرو (۱۳۸۴) مهارت پژوهشگری در آموزش (اقدام پژوهی)
- ۷- مهر آبادی، قاسم (۱۳۸۳)، بررسی میزان شیوع اختلال رفتاری و رابطه آن با عملکرد تحصیلی در بین دانش آموزان، پژوهشکده تعلیم و تربیت همدان

پیوست ها

آبان ماه				مهر ماه				مشاهده از رفتارهای حاکی از اختلالات رفتاری
هف	هف	هف	ه	هفته	ه	هف	ه	
ته چهارم	ته سوم	ته دوم	فته اول	چهارم	فته سوم	ته دوم	فته اول	
۴	۵	۷	۵	۷	۵	۷	۶	دعوی فیزیکی با دانش آموزان در کلاس و محوطه آموزشگاه
۴	۴	۵	۶	۵	۶	۷	۶	دعوی لفظی و فحاشی و توهین های رکیک با دانش آموزان در کلاس و محوطه آموزشگاه
۲	-	۴	۱	۳	۲	۲	۳	اخراج از کلاس درس بی دلیلی بی نظمی در کلاس
۱	۳	۲	۱	۳	۴	-	۲	غیبتهای غیرموجه
۳	۳	۳	۴	۵	۴	۳	۲	تاخیر در رفتن به کلاس های درس بعد از ورود معلم
۴	۳	۴	۵	۸	۷	۶	۳	ایجاد سروصدای ناهنجار در مراسم صبحگاه و در راهرو کلاس ها

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۲	۲	۳	۴	۳	۳	۴	۳	برهم زدن نظم کلاس با تولید صداهای شدید
۵	۶	۵	۴	۳	۴	۳	۳	لگد زدن شدید به دانش آموزان در محیط آموزشگاه خصوصا در زنگ ورزش
توصیف وضع مطلوب در ماههای آذر، دی، بهمن اسفند				موارد قابل مشاهده از رفتارهای حاکی از رفتار های نامطلوب				
اسفند	بهمن	دی	آذر ماه					
	ماه	ماه						
۱	-	۱	۳	دعوی فیزیکی با دانش آموزان در کلاس و محوطه آموزشگاه				
-	۱	-	۴	دعوی لفظی و فحاشی و توهین های رکیک با دانش آموزان در کلاس و محوطه آموزشگاه				
-	۱	-	-	اخراج از کلاس درس بی دلیلی بی نظمی در کلاس				
-	۱	-	۲	غیبتهای غیرموجه				
-	-	-	۱	تاخیر در رفتن به کلاس های درس بعد از ورود معلمان				
-	-	-	۲	ایجاد سروصدای ناهنجار در مراسم صبحگاه و در راهرو کلاس ها				
-	-	-	۱	برهم زدن نظم کلاس پرورشی با تولید صداهای شدید				
		-	-	لگد زدن به دانش آموزان در محیط آموزشگاه				